

บุหงาบุญพา : การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากดอกกุหลาบเหลืองโดยใช้ทักษะ วิศวกรสังคมเป็นฐานของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Bu-nga Bunpha : Enhancing the value of products made from waste roses by
utilizing social engineering skills as the foundation for the LPRU
Preserving Father's Legacy Club, Lampang Rajabhat University

ชุตินา ฤชัย¹, รติมา บุตรชานนท์², ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ³

1.Chutima Ruechai¹, Ratima Budchanon². LPRU Preserving Father's Legacy Club³

สังกัดกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Student Development Division of Lampang Rajabhat University

E-Mail poupee112@hotmail.com¹, ratima6686@gmail.com²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ (1) ส่งเสริมสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนวัดศรีล้อม (2) เพื่อให้เยาวชนและคนในชุมชนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของโบราณสถานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และ (3) เพื่อลดปัญหาดอกกุหลาบเหลืองทิ้งภายในบริเวณวัดศรีล้อม ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง โดยใช้ทักษะวิศวกรสังคมของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางเป็นฐาน เป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจและมีการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมศักยภาพให้กับชาวบ้านในชุมชนวัดศรีล้อม

ผลการวิจัยพบว่า ผลิตภัณฑ์บุหงาบุญพาที่นำเอาดอกกุหลาบเหลืองทิ้งมาสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการทำเป็นบุหงาบุญพาเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชนวัดศรีล้อมโดยใช้ทักษะวิศวกรสังคมเป็นฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 104 คน ซึ่งมีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินฯ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในเรื่องสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมาคือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ความเข้าใจและทักษะที่ได้รับไปถ่ายทอด ขยายผลและเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ย 4.17 และ 4.14) ตามลำดับคนในชุมชนวัดศรีล้อมสามารถนำเอาผลิตภัณฑ์บุหงาบุญพาสร้างรายได้ให้กับตนเองเยาวชนและคนในชุมชนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของโบราณสถานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และดอกกุหลาบเหลืองทิ้งภายในวัดศรีล้อมมีจำนวนที่ลดลง และพร้อมเป็นโมเดลต้นแบบด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่อไป

คำสำคัญ: 1. Soft Power; 2. ทักษะวิศวกรสังคม; 3. ดอกกุหลาบ

ABSTRACT

This research aims to achieve three primary objectives: firstly, to promote income generation for the community members of Wat Sri Lom; secondly, to enhance the understanding and awareness of the significance of cultural heritage sites and abandoned roses within the Wat

Sri Lom community; and thirdly, to address the issue of abandoned roses within the vicinity of Wat Sri Lom, Wiang Nuea Subdistrict, Mueang District, Lampang Province, by utilizing the social engineer skills of the LPRU Preserving Father's Legacy club, Lampang Rajabhat University. The study adopts a qualitative approach and employs various data collection methods, including group interviews, participatory observations, and promotional activities aimed at enhancing the potential of the local residents in the Wat Sri Lom community.

The research findings indicate that the Boongaboonpa product, derived from repurposing abandoned roses, has successfully added value and contributed to income generation for the Wat Sri Lom community members, leveraging social engineering skills as a foundation. Analysis of questionnaire responses from 104 participants revealed a high level of satisfaction, particularly regarding their ability to apply acquired knowledge and understanding to their daily lives (average score of 4.20). Additionally, respondents expressed the ability to apply acquired knowledge in their daily lives and to transmit knowledge, understanding, and skills to others (average scores of 4.17 and 4.14, respectively). The members of the Wat Sri Lom community can now generate income for themselves, youth, and community members through the production of Boongaboonpa. Furthermore, they have gained understanding and awareness of the importance of cultural heritage sites and the issue of abandoned roses within Wat Sri Lom, leading to a reduction in the quantity of abandoned roses and readiness to serve as a model for environmental conservation efforts in the future.

Keywords: 1. Soft Power; 2. Social Engineering Skills; 3. Rose

บทนำ

ประเทศที่ใช้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้าง Soft Power ซึ่งประเทศไทยรู้จักเป็นอย่างดี เช่น สาธารณรัฐเกาหลีหรือเกาหลีใต้ ซึ่งให้ความสำคัญกับ Soft Power เป็นอย่างมากภายหลังจากเกิดวิกฤตการเงินของเอเชียเมื่อปี 2540 เกาหลีใต้ได้มีการปรับยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศใหม่ จากเดิมที่เน้นการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม เปลี่ยนเป็นการส่งเสริมสินค้าวัฒนธรรมสมัยนิยมเพื่อเป็นการสร้างความแตกต่าง เพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และยังเป็นการสร้างความภูมิใจในความเป็นชาติของตนเองอีกด้วย นอกจากนี้ เกาหลีใต้ยังได้เน้น Soft Power ในการดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อยกระดับสถานะของประเทศ และได้มีการดำเนินงานภายในประเทศอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการต่างๆ เช่น คณะกรรมการของประธานาธิบดีว่าด้วยภาพลักษณ์ของชาติขึ้น เพื่อรับผิดชอบบูรณาการนโยบาย Soft Power ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งรัฐบาลได้มีการผลักดันและสนับสนุนอย่างจริงจังโดยผลักดันแผนนโยบายฟื้นฟูวัฒนธรรม (Hallyu Industry Support Development Plan) ซึ่งใช้วัฒนธรรมเกาหลีและความเป็นเกาหลีควบคู่ไปกับการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ โดยการใช้สินค้า และการบริการของเกาหลีเป็นตัวส่งออก ซึ่งได้ผลดีมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยอุตสาหกรรมหลักที่เกาหลีใต้ใช้เป็นเครื่องมือ เช่น สื่อบันเทิงประเภทละครและเพลง K-Pop ที่มีศิลปินซึ่งมีชื่อเสียงระดับโลกมากมาย

สำหรับประเทศไทยนั้น มีวัฒนธรรมซึ่งเป็นแหล่งที่มาของ Soft Power ที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมในต่างประเทศ เช่น นาฏศิลป์ไทย อาหารไทย มวยไทย และภาพยนตร์ไทย ซึ่งรัฐบาลไทยมีนโยบายใน

การผลักดัน “Soft Power” ความเป็นไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพ 5 F ได้แก่ อาหาร (Food) ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Film) ผ้าไทยและการออกแบบแฟชั่น (Fashion) มวยไทย (Fighting) และเทศกาลประเพณี (Festival) สู่ระดับโลก เพื่อช่วยสร้างรายได้และภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศ การใช้ Soft Power เป็นเครื่องมือทางการทูตได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีความจำเป็นที่รัฐบาลหรือผู้กำหนดนโยบายด้านการต่างประเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถระบุแหล่งทรัพยากรที่เป็น Soft Power ของประเทศของตนได้อย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายด้านการต่างประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งต้องทำความเข้าใจกับการทูตสาธารณะซึ่งหมายถึง การสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศหนึ่งไปสู่ประชาชนของชาติอื่นจนเกิดเป็นความสัมพันธ์ที่แนบแน่นระหว่างประชาชนกับประชาชน (สุภาพิษฐ์ ธีระวัฒน์, 2565)

จากจำนวนดอกกุหลาบที่มีมากในการบูชาท้าวเวสสุวรรณ ตามความเชื่อและความศรัทธา เป็นหนึ่งในท้าวทั้งสี่ หรือ ท้าวจตุโลกบาล ที่ทำหน้าที่รักษาทิศทั้ง 4 ในสวรรค์ชั้นแรกของสวรรค์ทั้ง 7 ชั้น คือ ชั้นจาตุมหาราชิกา ที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยท้าวเวสสุวรรณ เป็นเทพผู้เป็นใหญ่ ปกป้องจากสิ่งชั่วร้าย และเชื่อว่าเป็นเทพแห่งความมั่งคั่ง คนไทยเชื่อว่าท้าวเวสสุวรรณดูแลปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา ปกป้องดูแลแก่นิ่งสมาธิพระกรรมฐาน ขับไล่ภูติผีปีศาจวิญญาณร้ายแก่เสนียดอัปมงคลคุณไสยต่างๆ เรียกว่าทั้งกันทั้งแก้ก็ได้หมด เกิดปัญหากลายเป็นขยะที่ทิ้งภายในวัดศรีล้อม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ อยากรพัฒนาคิดและแก้ไขปัญหาของชุมชน

จึงได้มีแนวคิดในการนำดอกกุหลาบ มาสร้างมูลค่าของสินค้าอีกครั้งใน แนวคิดเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในชื่อผลิตภัณฑ์ “บุหงาบุญญา” เพื่อสร้าง Soft power ให้ชุมชนเกิดการตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาขยะจากเศษดอกไม้ ที่ทำจากดอกกุหลาบที่เหลือทิ้งจากการสักการบูชา ท้าวเวสสุวรรณ มาผสมตะไคร้หอม ใบเตยหอม และการบูร ใช้สำหรับลดกลิ่นอับไม่พึงประสงค์ และผลิตสินค้าออกมาจำนวน 299 ชุด จำหน่ายในราคาชุดละ 19 บาท โดยรายได้ทั้งหมดไม่หักค่าใช้จ่ายใดๆ มอบให้แก่ทางวัดศรีล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
2. เพื่อให้เยาวชนและคนในชุมชน เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของโบราณสถานสิ่งศักดิ์สิทธิ์
3. เพื่อลดปัญหาการเกิดขยะมูลฝอย

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

หากพูดถึง “ท้าวเวสสุวรรณ” แล้ว เชื่อว่าหลาย ๆ คนน่าจะเติบโตมาพร้อมกับความทรงจำเกี่ยวกับท่านในวัยเด็ก เนื่องจากตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้วคนไทยนิยมนำผ้ายันต์รูปยักษ์ผูกไว้ที่หัวเตียงเด็กเพื่อป้องกันวิญญาณ รวมถึงสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ ไม่ให้มารังควานเด็ก ซึ่งยักษ์ในรูปนั้นก็คือท้าวเวสสุวรรณนั่นเอง

“ท้าวเวสสุวรรณ” เป็นเทพเจ้าแห่งอสุรยักษ์ รวมถึงภูตผีปีศาจ เป็นหนึ่งในท้าวจตุโลกบาลทั้ง 4 ที่ปกป้องคุ้มครองดูแลโลกมนุษย์ ทรงประทับอยู่ทางทิศเหนือ ตามตำนานทางพระพุทธศาสนาเชื่อกันว่าในอดีตชาติท่านเคยเป็นพราหมณ์ที่ใจบุญ ท่านเปิดโรงงานค้าขายหีบอ้อยจนร่ำรวย และมักจะบริจาคเงินทองให้แก่ผู้ยากไร้ ด้วยบุญกุศลที่ท่านบำเพ็ญมา พระพรหมและพระอิศวรจึงให้พรความเป็นอมตะแก่ท่าน เป็นเจ้าของทรัพย์สมบัติทั่วปฐพี และเป็นเทพแห่งความร่ำรวย ดังนั้นผู้คนจึงนิยมกราบไหว้บูชาท่านและยังมีอีกตำนานหนึ่งซึ่งเชื่อกันว่าท่านเคยเป็นกษัตริย์ครองกรุงราชคฤห์ มีพระนามว่า “พระเจ้าพิมพิสาร” เป็นพระสหายของเจ้าชายสิทธัตถะ ต่อมาเจ้าชายสิทธัตถะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ทรงมาโปรดพระเจ้าพิมพิสารจนบรรลุเป็นโสดาบัน และได้ถวายพระเวฬุวันมหาวิหารให้พระพุทธเจ้าเข้าประทับ จึงเป็นอันสงฆ์ให้ ได้วิมานอันสวยงาม รวมถึงทรัพย์สมบัติมากมาย แต่ในขณะที่บางตำราถือว่าท้าวเวสสุวรรณเป็นพี่ชายต่างมารดาของทศกัณฐ์ อย่างไรก็ตามใครจะเชื่อตำนานไหนก็สุดแล้วแต่กันนะ สิ่งสำคัญก็คือผู้คนให้ความเคารพ ศรัทธาและนับถือท่านเป็นจำนวนมากเนื่องจากความศักดิ์สิทธิ์ของท่านนั่นเอง ดังนั้นในปัจจุบันเราจึงมักเห็นผู้คนนิยมกราบไหว้บูชาท้าวเวสสุวรรณกัน รวมถึงพกรูปของท่านติดตัวไว้เพื่อกราบไหว้บูชาหรือขอพรกันด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะได้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและช่วยให้รอดพ้นจากภัยอันตรายนั่นเอง ท้าวเวสสุวรรณ (ท้าวเวสสุวรรณ) หรือในภาษาพราหมณ์เรียกว่า “ท้าวกุมเวร” ถ้าในพระพุทธศาสนาจะเรียก “ท้าวโศภน” เป็นอธิบดีแห่งอสูร หรือเจ้าแห่งภูตผีปีศาจทั้งหลายโดย ท้าวเวสสุวรรณ เป็นหนึ่งในท้าวจตุโลกบาลทั้ง 4 ผู้คุ้มครองดูแลโลกมนุษย์ สถิตอยู่บนสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา ประทับทางทิศเหนือมีอสูร รากษส และภูตผีปีศาจเป็นบริวารพร้อมถือว่าท่านเป็นหัวหน้าของท้าวจตุโลกบาล อันประกอบไปด้วย “พระอินทร์” (ท้าวธตรฐ) ปกครองโลกด้านทิศตะวันออก “พระยม” (ท้าววิรุฬหก) ปกครองโลกด้านทิศใต้ และ “พระวรุณ” (ท้าววิรูปักษ์) ปกครองโลกด้านทิศตะวันตก

ส่วนใหญ่แล้วเรามักเห็นภาพ ท้าวเวสสุวรรณ ในรูปลักษณะของยักษ์ ยืนถือกระบองยาว หรือไม่ทำขนาดใหญ่อยู่ระหว่างขา เหมือนมีขาสามขา เพื่อพิทักษ์รักษาพุทธสถาน จึงมีการสร้างรูปท่านไว้ให้คนไปสักการะหลายสถานที่ ที่นิยมกันมากก็มี วัดจุฬามณี จังหวัดสมุทรสงคราม หรือถ้าในกรุงเทพฯ ก็วัดสุทัศน์เทพวราราม หรือหากใครที่เดินทางไปยังวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก ก็จะมีรูปหล่อปิดทองด้านซ้ายของฐานองค์พระพุทธชินราช ทำเป็นรูปท้าวเวสสุวรรณ เพื่อปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาไม่ให้มีมารมารังควาน และปกป้องคุ้มครองแก่ผู้ซึ่งสมาธิปฏิบัติพระกรรมฐาน

นอกจากนั้น เราอาจจะเคยเห็นว่าวัดวาอารามต่าง ๆ มีรูปปั้นยักษ์ตั้งอยู่ หากยักษ์ยืนอยู่เพียงตนเดียว นั่นก็คือ ท้าวเวสสุวรรณ แต่ถ้าหากมี 2 ตน ก็คือบริวารของท้าวเวสสุวรรณ ที่จะมาคอยปกป้องรักษาบริเวณวัด และนอกจากท้าวเวสสุวรรณจะมีหน้าที่ปกป้องรักษาพระพุทธศาสนาแล้ว ท่านยังมีหน้าที่จดความดีของคนทางทิศเหนือไปจารึก และประกาศให้เทพดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ได้รับรู้อีกด้วย

ตามตำนานทางพระพุทธศาสนา เชื่อกันว่า ในอดีตชาติ ท้าวเวสสุวรรณ เคยเป็นพราหมณ์ เปิดโรงงานค้าขายหีบอ้อยจนร่ำรวย ด้วยความใจบุญจึงได้นำเงินทองไปบริจาคให้ผู้ยากไร้ และด้วยกุศลผลบุญที่ท้าวเวสสุวรรณ บำเพ็ญมานับหลายพันปี พระพรหมและพระอิศวร จึงให้พรแก่ท้าวเวสสุวรรณ ให้เป็นอมตะและเป็นเจ้าของทรัพย์สมบัติทั่วปฐพี เป็นเทพแห่งความร่ำรวย ดังนั้น ผู้คนจึงนิยมจำหลักรูปท้าวเวสสุวรรณไว้เคารพบูชาเพื่อความมั่งคั่งอีกหนึ่งประการ ตรงตามความหมายของชื่อ “ท้าวเวสสุวรรณ” คือ คำว่า “เวส” แปลว่า พ่อค้า จึงหมายถึงพ่อค้าอันมีทรัพย์ ได้แก่ ทองคำ ในคัมภีร์โบราณ กล่าวไว้ว่าผู้ใดหวังความเจริญในลาภยศ ทรัพย์สินเงินทอง อำนาจวาสนา ให้บูชารูปท้าวเวสสุวรรณ หรือ ท้าวกุมเวร เชื่อว่าสามารถช่วยขจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย สิ่งอัปมงคล รวมถึงความเชื่อเรื่องบันดาลความร่ำรวยได้ สำหรับวิธีบูชาท้าวเวสสุวรรณให้

ทำในวันขึ้น 15 ค่ำ โดยจุดธูป 9 ดอก ถวายดอกกุหลาบแดง 9 ดอก ระลึกถึงคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ แล้วภาวนาคาถาบูชาท้าวเวสสุวรรณ

คาถาบูชาท่านท้าวเวสสุวรรณ

นะโมตัสสะ ณะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)
อิติปิ โส ณะคะวา ยมมะราชาโน ท้าวเวสสุวรรณโณ
มะระณัง สุขัง อะหัง สุขะโต นะโม พุทธายะ
ท้าวเวสสุวรรณโณ จาตุมะหาราชิกา ยักกะพันตาภทภูริโต
เวสสะ พุสะ พุทธัง อะหัง พุทโธ ท้าวเวสสุวรรณโณ นะโม พุทธายะ

อีกทั้งแนวคิดวรรณกรรมเพิ่มเติมที่นำมาใช้ในบุหงาบุญพา : การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากดอกกุหลาบเหลืองที่ใช้ทักษะวิศวกรสังคมเป็นฐานของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง คือ ข้อมูลของดอกกุหลาบที่ผู้ศรัทธาในท้าวเวสสุวรรณ ณ วัดศรีล้อมนำมาสักการบูชา

Soft Power เป็นแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ศาสตราจารย์โจเซฟ ไนย์ (Joseph S. Nye) อาจารย์มหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด ได้อธิบายไว้ว่า “Soft Power” (อำนาจละมุน) หมายถึงความสามารถในการชักจูงใจ ทำให้ผู้อื่นมีความพึงพอใจหรือเต็มใจเปลี่ยนพฤติกรรม ยอมรับ คล้อยตามสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อำนาจ โดยกลไกหลักที่สำคัญในการใช้ Soft Power คือ การสร้างความดึงดูดใจต่อผู้อื่น และผลจากการใช้ Soft Power ต้องเกิดจากการดึงดูดใจที่ชักจูงให้คล้อยตามโดยปราศจากการคุกคามหรือการแลกเปลี่ยนสิ่งใด ซึ่งแตกต่างจากการใช้อำนาจแบบดั้งเดิม คือ อำนาจแข็งบังคับขู่เข็ญหรือ Hard Power เช่น การใช้อำนาจทางการทหารและการใช้อำนาจทางเศรษฐกิจซึ่งมุ่งคุกคามผู้อื่น

ศาสตราจารย์โจเซฟ ไนย์ ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของ Soft Power ว่าประกอบด้วย

- 1) วัฒนธรรมที่สามารถโน้มน้าวผู้อื่นได้
- 2) ค่านิยมทางการเมืองทั้งในและนอกประเทศ
- 3) นโยบายต่างประเทศที่ชอบธรรมและใช้อำนาจอย่างมีศีลธรรม

โดยหากประเทศหนึ่งมีวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับผลประโยชน์และค่านิยมของประเทศอื่น หรือมีค่านิยมทางการเมืองสอดคล้องกันจะทำให้ Soft Power ของประเทศนั้นเพิ่มขึ้น แต่หากประเทศที่ใช้อำนาจดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบก้าวร้าว Soft Power ของประเทศนั้นก็จะน้อยลง อย่างไรก็ตาม แม้การใช้ Soft Power จะเป็นการใช้อำนาจโดยวิธีซึ่งนุ่มนวลกว่า Hard Power แต่ผลจากการใช้ Soft Power อาจไม่ส่งผลให้เกิดผลที่ดีกว่า Hard Power เสมอไปเนื่องจาก Soft Power อาจถูกนำไปใช้ได้ทั้งในทางที่ดีและไม่ดีได้เช่นกัน นอกจากนี้ การใช้อำนาจยังอาจมีการใช้ Soft Power ร่วมกับ Hard Power เพื่อให้เกิดผลตามที่ต้องการได้ (สุภาพิษฐ์ ธีระวัฒน์, 2565)

นอกจากการนำแนวคิด Soft Power ใช้ใน บุหงาบุญพา : การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากดอกกุหลาบเหลืองที่ใช้ทักษะวิศวกรสังคมเป็นฐานของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง สิ่งที่จะขาดไม่ได้เลย คือ การนำองค์ความรู้มาปรับใช้ในการทำวิจัย โดยนักศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของ คำว่า “วิศวกรสังคม” ทักษะที่วิศวกรสังคมจะมีติดตัว ได้แก่ ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุ – ผล เห็นปัญหาเป็นสิ่งท้าทาย ทักษะการสื่อสารองค์ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา ทักษะการทำงาน

ร่วมกับผู้อื่นโดยปราศจากข้อขัดแย้ง ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการแก้ไขปัญหา และทักษะการสร้างนวัตกรรมชุมชน เป็นสิ่งที่จะเสริมสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หรือ 3R 8C ตามที่นักวิชาการด้านการศึกษากำลังเรียกร้องให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายความว่า “การศึกษาต้องสร้างให้คนไทยมีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีอาชีพ-มีงานทำ และเป็นพลเมืองดีมีระเบียบวินัย” ที่กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์และน้อมนำมาสู่การปฏิบัติอีกด้วย

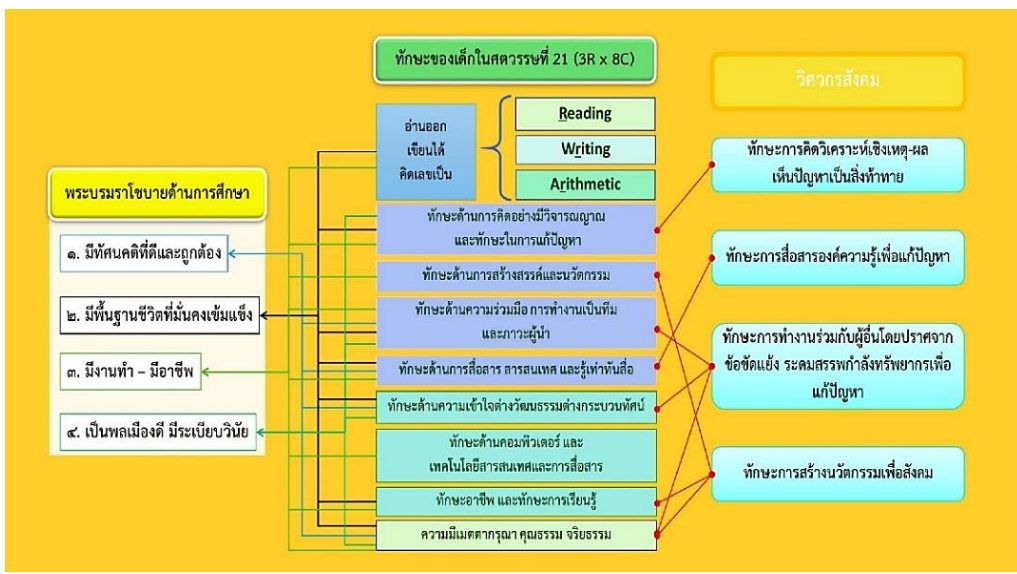
วศค
วิศวกรสังคม

วิศวกรสังคม

กระบวนการพัฒนา Soft skills (ทักษะวิศวกรสังคม) ให้กับนักศึกษา โดยการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์แบบลงมือปฏิบัติจริง (Multidisciplinary Active Learning) ที่ใช้การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเป็นฐาน (Social Lab Based) ผ่านการ Coaching ของคณาจารย์ต่างคณะต่างสาขา และปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อให้นักศึกษาต่างคณะต่างสาขาร่วมดำเนินกิจกรรมแก้โจทย์ปัญหาเชิงพื้นที่ (Area based) ด้วยตัวนักศึกษาเองตลอดกระบวนการ โดยมุ่งเป้าที่การสร้างนักศึกษาให้กลายเป็นบัณฑิตนักคิด นักสื่อสาร นักประสาน และนักสร้างนวัตกรรม

ภาพที่ 1 สัญลักษณ์วิศวกรสังคม
 ที่มา : มูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี

ผ่านระบบออนไลน์ <https://www.truelookpanya.com/> 1 เมษายน 2567

ภาพที่ 2 สร้าง Soft Skills แห่งศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับพระบรมราโชบาย
 ที่มา : มูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี

ผ่านระบบออนไลน์ <https://www.truelookpanya.com/> 1 เมษายน 2567.

องค์ประกอบของวิศวกรสังคม คือ เป็นผู้มีทักษะ ความสามารถและความชำนาญการสังเกต การตั้งคำถาม การฟังอย่างไตร่ตรอง การสร้างกัลยาณมิตรที่สะท้อน ลักษณะบุคคลออกมาเป็นคนที่มีความสามารถด้านการคิด การสื่อสาร การประสาน และการสร้างนวัตกรรม ผู้เขียนจึงให้นิยามคำว่า วิศวกรสังคม หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เป็นเหตุเป็นผล เชื่อมโยงอย่างบูรณาการแบบข้ามศาสตร์ ละครศาสตร์ ผสมศาสตร์มีความรู้การใช้เครื่องมือ เทคนิควิธี กระบวนการ ขั้นตอนในการพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่น มีความสามารถในการสื่อสารประสานงานกับกลุ่มคน ภาคีเครือข่าย หุ้นส่วนทางสังคมได้อย่างมีกัลยาณมิตร และถนัดชำนาญในการสร้างนวัตกรรมทางสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาของ ชุมชน สังคมและประเทศไทย วิศวกรสังคม จึงอาศัยความได้เปรียบเชิงพื้นที่ของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏในการใช้ชุมชนท้องถิ่นเป็นห้องเรียนในการทำกิจกรรมนักศึกษาาระหว่างการเรียนรู้ปกติในรั้วมหาวิทยาลัย เพื่อสร้าง Soft Skills ที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีแบบแผน ภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหารและคณาจารย์รุ่นใหม่ของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เข้าใจแล้วว่าการจัดการเรียน การวิจัย และการพัฒนาท้องถิ่นเป็นเรื่องเดียวกัน โดยเป้าหมายและการวัดผลแบบ OKR (Objective and Key Results) ของวิศวกรสังคมจะอยู่ที่ตัวนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม หากแต่ส่วนหนึ่งก็อาจจะสะท้อนได้จากการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการสร้างวิศวกรสังคม ซึ่งจะเป็นแรงขับเคลื่อนให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นที่ยอมรับในการซ่อมและสร้างสังคมนี้ให้สมดุล และสามารถนำทักษะวิศวกรสังคมติดตัวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและการทำงานในอนาคตได้ต่อไป (นงรัตน์ อีสโร : 2564)

5 เครื่องมือ สำหรับนักวิศวกรสังคม ได้แก่

1. ฟ้ำปะทาน

หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “ฟ้ำปะทาน” คือ

- แยกแยะข้อเท็จจริง (Fact) ออกจากอารมณ์และความรู้สึก (Feeling)

2. นาฬิกาชีวิต

หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “นาฬิกาชีวิต” คือ

- เข้าใจและเคารพวิถีของเพื่อนร่วมงานและคนในชุมชน
- ตั้งคำถามอย่างสงสัยใคร่รู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหลากหลายมิติ
- วิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อการพัฒนาได้
- เลือกเวลาและประเด็นการมีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสม (Put the right man to the right job)

3. Timeline พัฒนาการ

เครื่องมือ “Timeline พัฒนาการ” ที่วิศวกรสังคมได้เรียนรู้ไป คือ พื้นฐานของการฝึกทักษะการสื่อสารองค์ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาแบบวิศวกรสังคม ซึ่งก่อนที่เราจะได้สื่อสารอะไรออกไปเราจะต้องทำความเข้าใจกลุ่มเป้าหมายให้ถ่องแท้เสียก่อน ดังนั้น เมื่อวิศวกรสังคมใช้การพัฒนาชุมชนที่เป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่การเรียนรู้ฝึกฝน “Soft Skills” ให้กับนักศึกษา (Social Lab Based) จึงต้องทำความเข้าใจกับชุมชนนั้นอย่าง “เห็นคุณค่าอดีต เข้าใจปัจจุบัน เพื่อวางแผนอนาคต” ได้

4. Timeline กระบวนการ

หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “Timeline กระบวนการ” คือ รู้จักทุกขั้นตอนอย่างถ่องแท้ เพื่อเลือกพัฒนาตามศักยภาพอย่างตรงเป้าหมาย

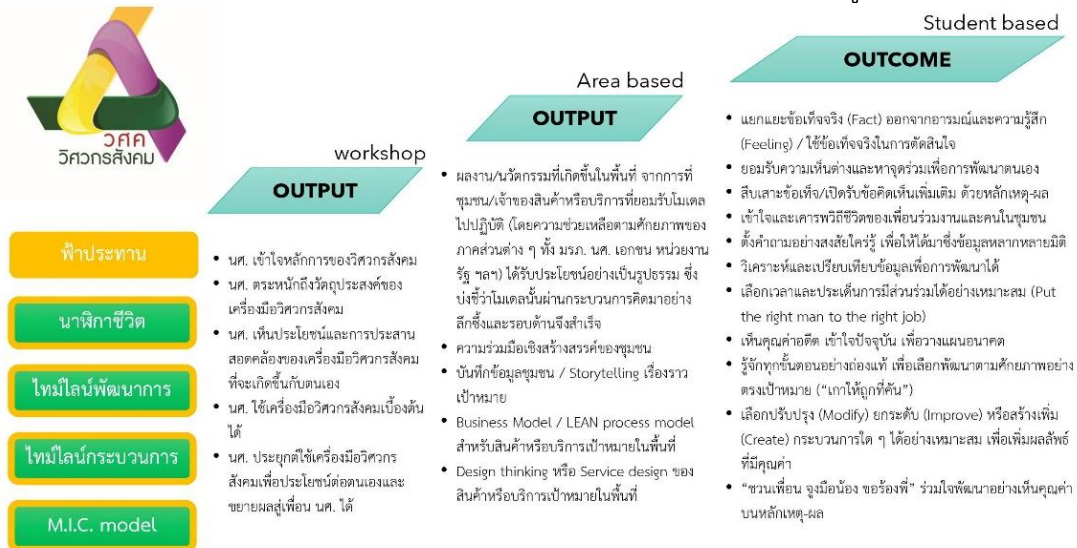
5. M.I.C. Model

หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “ M.I.C. Model” คือ เลือกรับปรุง (Modify) ยกกระดับ (Improve) หรือสร้างเพิ่ม (Create) กระบวนการใดๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มผลลัพธ์ที่มีคุณค่า “ชวนเพื่อน จูงมือน้อง ขอร้องพี่” ร่วมใจพัฒนาอย่างเห็นคุณค่า บนหลักเหตุ – ผล

ทักษะของวิศวกรสังคมที่จะติดตัวไปกับนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมและได้ลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นของตนเองนั้น ได้แก่

1. ทักษะการคิดเชิงเหตุ-ผล เห็นปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย
2. ทักษะการสื่อสารองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหา
3. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยปราศจากข้อขัดแย้ง ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการแก้ไขปัญหา
4. ทักษะการสร้างนวัตกรรมชุมชน

วิศวกรสังคมจึงมุ่งเน้นการบ่มเพาะนักศึกษาให้กลายเป็นบัณฑิต “นักคิด” “นักสื่อสาร” “นักประสาน” และ “นักสร้างนวัตกรรม” ด้วยความคิดสร้างสรรค์และทัศนคติที่ดีและถูกต้องต่อสังคม

ภาพที่ 3 5 เครื่องมือ สำหรับนักวิศวกรสังคม

ที่มา : มูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี

ผ่านระบบออนไลน์ [<https://www.truelookpanya.com/>] 1 เมษายน 2567.

กระบวนการพัฒนาทักษะวิศวกรสังคมให้กับนักศึกษาเป็นการจัดการเรียนรู้ข้ามศาสตร์แบบลงมือปฏิบัติจริง (Multidisciplinary Active Learning) โดยใช้การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเป็นฐาน (Social Lab Based) ผ่านการ Coaching ของคณาจารย์ต่างคณะต่างสาขา และปราชญ์ชาวบ้านเพื่อให้นักศึกษาต่างคณะต่างสาขาร่วมดำเนินกิจกรรมแก้โจทย์ปัญหาเชิงพื้นที่ (Area Based) ด้วยตัวนักศึกษาเองตลอดกระบวนการ โดยมุ่งเป้าที่การสร้างนักศึกษาให้กลายเป็นบัณฑิตนักคิด นักสื่อสาร นักประสาน และนักสร้างนวัตกรรมชุมชน(นงรัตน์ อิศโร : 2564)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาแบบเชิงปริมาณ (Quantitative research) และหากพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่มีการดำเนินงานหลายขั้นตอน โดยมุ่งเป้าพัฒนา บุหงาบุญพา : การเพิ่มมูลค่า

ผลิตภัณฑ์จากดอกกุหลาบเหลืองซึ่งใช้ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็นฐานของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชนวัดศรีล้อมโดยใช้ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็นฐาน ขอบเขตเวลาอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 – มกราคม พ.ศ. 2567 รวมระยะเวลา 3 เดือน

1. วิธีการเก็บข้อมูล ได้แก่

1.1 การเก็บข้อมูลครั้งนี้ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการเก็บข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรม บุหงาบุญพา : การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากดอกกุหลาบเหลืองซึ่งใช้ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็นฐานของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 104 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 การจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้ความรู้และทักษะการพัฒนาและยกระดับบุหงาบุญพา : การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากดอกกุหลาบเหลืองซึ่งใช้ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็นฐานของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ได้แก่ การแปรรูปดอกกุหลาบเหลืองเพื่อเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์บุหงาบุญพา โดยแต่ละกิจกรรมมีจำนวนสมาชิกกลุ่มเข้าร่วมทั้งหมด 104 คน ใช้เครื่องมือประเมินผล ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม

2.2 การติดตามและประเมินผลของการดำเนินกิจกรรม ใช้เครื่องมือประเมินผล ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลของความพึงพอใจ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (2) ด้านสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และ (3) ด้านสามารถนำความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่ได้รับไปถ่ายทอดขยายผลและเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้

ผลการวิจัย

1. เพื่อส่งเสริมสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน จากปัญหาที่ได้ลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลร่วมกับชุมชน ปัญหาจากดอกกุหลาบที่มีจำนวนมากที่ผู้คนนำมาสักการบูชาทั่วเวสสุวรรณ กลายเป็นดอกไม้ที่เน่าและเหลืองทิ้งในแต่ละสัปดาห์มากถึง 20 – 30 กิโลกรัม ยิ่งช่วงใดมีการแก้บนหรือเทศกาลวันสำคัญทางศาสนา ปริมาณดอกกุหลาบเหลืองซึ่งจะมีปริมาณมากถึง 70 – 100 กิโลกรัม นอกจากการนำไปทิ้งไร้ประโยชน์ โดยไม่ได้นำมาสร้างมูลค่าใดๆ ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ จึงมีแนวคิดพัฒนาต่อยอดสิ่งซึ่งเหลือทิ้งมาสร้างมูลค่าให้แก่ดอกกุหลาบให้เกิดรูปธรรมในการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ นางสาวติมา บุตรชานนท์ ประธานชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนไทย หัวใจอาสา ปีที่ 2 ดำเนินการจัดโดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอธม.) และได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการ ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ ได้นำเครื่องมือวิศวกรรมสังคม ฟ้าประทาน มาร่วมในการลงพื้นที่กับชุมชน หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “ฟ้าประทาน” คือ แยกแยะข้อเท็จจริง (Fact) ออกจากอารมณ์และความรู้สึก (Feeling) เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างเหมาะสม เสนอแนวคิดจากการสร้างมูลค่าของดอกกุหลาบ ภายใต้ผลิตภัณฑ์ “บุหงาบุญพา” เพื่อสร้าง Soft power ให้ชุมชนเกิดการตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาขยะจากเศษดอกไม้และได้รับการสนับสนุนต่อยอดองค์ความรู้ของกลุ่มนักศึกษา เพื่อให้เกิดการขยายผลเพื่อชุมชนได้นำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชน ผลการดำเนินโครงการหลังจากได้รับพิจารณางบประมาณในการดำเนินโครงการบุหงาบุญพา สรุปลภาพการดำเนินงานได้ ดังนี้

ภาพที่ 4 ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ ได้ประสานงานคณะกรรมการวัดศรีล้อม ในการติดต่อประสานงานดำเนินกิจกรรมโดยทำหนังสือขออนุญาตในการดำเนินกิจกรรม

ภาพที่ 5 จัดอบรมให้ความรู้การทำโครงการบุหงาบุญพาให้นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ภาพที่ 6 จัดอบรมให้ความรู้การทำโครงการบุหงาบุญพาให้แก่คณะกรรมการวัดศรีล้อมและประชาชนทั่วไปที่มาสักการะท้าวเวสสุวรรณ และจำหน่ายบุหงาบุญพา ณ วัดศรีล้อม

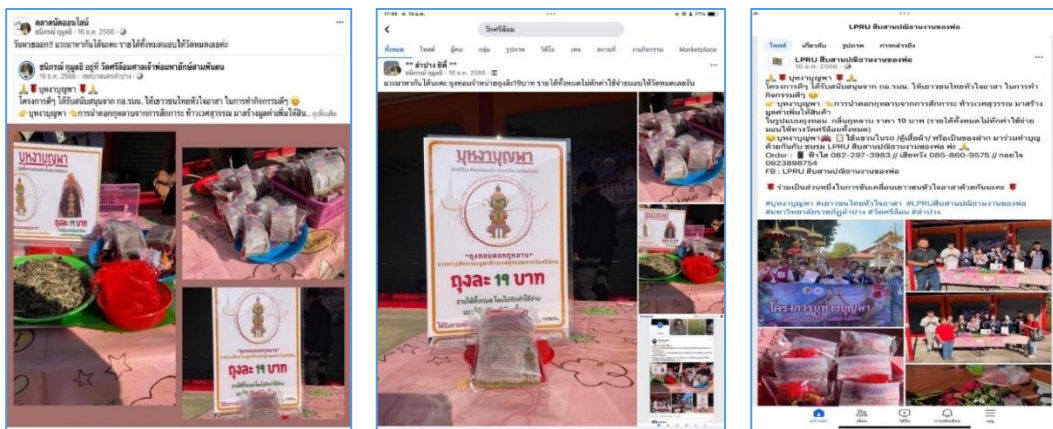
2. เพื่อให้เยาวชนและคนในชุมชน เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของโบราณสถานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมโครงการบุหงาบุญพา นำเครื่องมือวิศวกรรมสังคม นาฬิกาชีวิต เข้ามาสู่กระบวนการทำงานร่วมกับชุมชนและประชาชนที่อยู่พื้นที่บริเวณวัดศรีล้อม เพื่อให้เกิดความเหมาะสม ระหว่างการดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “นาฬิกาชีวิต” คือ

- เข้าใจและเคารพวิถีของเพื่อนร่วมงานและคนในชุมชน
- ตั้งคำถามอย่างสงสัยใคร่รู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหลากหลายมิติ
- วิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อการพัฒนาได้

- เลือกเวลาและประเด็นการมีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสม (Put the right man to the right job) (นงรัตน์ อีสโร : 2564)

โดยมีกลุ่มเป้าหมายนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประชาชนทั่วไป คณะกรรมการวัดศรีล้อม ให้เกิดองค์ความรู้ด้านการนำเสนอผลิตภัณฑ์บุหงาบุญพา ที่มีแนวคิดลดขยะจากเศษดอกกุหลาบเพิ่มมูลค่าสินค้า และได้มีการจัดจำหน่ายในช่องทางออนไลน์ และสื่อต่างๆ อาทิ เช่น Facebook งานเซรามิกแฟร์ ครั้งที่ 36 จังหวัดลำปาง เป็นต้น ผู้เข้าร่วมโครงการตอบแบบสอบถาม จำนวน 104 คน ซึ่งมีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินฯ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในเรื่องสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมาคือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ความเข้าใจและทักษะที่ได้รับไปถ่ายทอด ขยายผลและเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ย 4.17 และ 4.14) ตามลำดับ

ภาพที่ 7 เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์บุหงาบุญพาช่องทางสื่อ Online
 เพจ ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ / กลุ่ม Lamphang City/กลุ่มต่างๆ

ภาพที่ 8 จำหน่ายผลิตภัณฑ์โครงการบุหงาบุญพา งานเซรามิกแฟร์ ครั้งที่ 36
 ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้าอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ภาพที่ 9 ร่วมแจกผลิตภัณฑ์โครงการบุหงาบุญพาพร้อมโครงการรณรงค์ 7 วันอันตรายเทศกาลปีใหม่ มอบ
 เป็นของที่ระลึก ให้แก่ผู้เดินทางเทศกาลปีใหม่ จำนวน 100 ชุด

3. เพื่อลดปัญหาการเกิดขยะมูลฝอย การขนาดผลกิจกรรมที่ได้ดำเนินการเพื่อให้ตระรู้ถึงปัญหาของการเกิดขยะมากขึ้น โดยได้มีการ นำเสนอผลงานร่วมแลกเปลี่ยนและแสดงผลงานโครงการนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ ระหว่างผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยนำเครื่องมือวิศวกรสังคม M.I.C. Model เข้ามาขับเคลื่อน หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “ M.I.C. Model ” คือ เลือกรับปรุง (Modify) ยกระดับ (Improve) หรือสร้างเพิ่ม (Create) กระบวนการใดๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มผลลัพธ์ที่มีคุณค่า “ชวนเพื่อ จูงมือน้องของร้อยพี่” ร่วมใจพัฒนาอย่างเห็นคุณค่า บนหลักเหตุ - ผล ได้รับคำชมจากคณาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีและอยากจะนำแนวคิดโครงการบูรณาการเป็นโมเดลในการกำจัดเศษดอกไม้ที่จังหวัดอุดรธานีเช่นกัน เนื่องจากจังหวัดอุดรธานีมีตราสัญลักษณ์ท้าวเวสสุวรรณ ซึ่งเป็นที่เคารพของชาวจังหวัดอุดรธานี รวมถึงจังหวัดอุดรธานีมีสถานที่สิ่งศักดิ์สิทธิ์หลายที่เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 10 นำเสนอผลงานร่วมแลกเปลี่ยนและแสดงผลงานโครงการนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ระหว่างผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ภาพที่ 11 หลังดำเนินโครงการ ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มอบเงินจากการจำหน่าย บูหงบูญา ร่วมทำบุญวัดศรีล้อม จำนวน 299 ชุด มอบให้แก่วัดจำนวน 6,095 บาท

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย บุษงาบุญพา : การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากดอกกุหลาบเหลือทิ้งโดยใช้ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็นฐานของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี สามารถแยกประเด็นสรุปและอภิปรายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ ได้นำเครื่องมือวิศวกรรมสังคม ฟ้าประทาน มาร่วมในการลงพื้นที่กับชุมชน หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “ฟ้าประทาน” คือ แยกแยะข้อเท็จจริง (Fact) ออกจากอารมณ์และความรู้สึก (Feeling) เพื่อหาแนวการแก้ไขปัญหาาร่วมกันได้อย่างเหมาะสม เสนอแนวคิดจากการสร้างมูลค่าของดอกกุหลาบ ภายใต้ผลิตภัณฑ์ “บุษงาบุญพา” เพื่อสร้าง Soft power ให้ชุมชนเกิดการตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาขยะจากเศษดอกไม้และได้รับการสนับสนุนต่อยอดองค์ความรู้ของกลุ่มนักศึกษา เพื่อให้เกิดการขยายผลเพื่อชุมชนได้นำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชน

2. เพื่อให้เยาวชนและคนในชุมชน เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของโบราณสถานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมโครงการบุษงาบุญพา นำเครื่องมือวิศวกรรมสังคม นาฬิกาชีวิต เข้ามาสู่กระบวนการทำงานร่วมกับชุมชนและประชาชนที่อยู่พื้นที่บริเวณวัดศรีล้อม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมระหว่างการทำเนิการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- เข้าใจและเคารพวิถีของเพื่อนร่วมงานและคนในชุมชน
- ตั้งคำถามอย่างสงสัยใคร่รู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหลากหลายมิติ
- วิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลเพื่อการพัฒนาได้
- เลือกเวลาและประเด็นการมีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสม (Put the right man to the right

ผู้เข้าร่วมโครงการแบบทดสอบสอบถาม จำนวน 104 คน ซึ่งมีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินฯ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในเรื่องสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมาคือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ความเข้าใจและทักษะที่ได้รับไปถ่ายทอด ขยายผลและเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ย 4.17 และ 4.14) ตามลำดับ

3. เพื่อลดปัญหาการเกิดขยะมูลฝอย การขนาดผลกิจกรรมที่ได้ดำเนินการเพื่อให้ตระรู้ถึงปัญหาของการเกิดขยะมากขึ้น โดยได้มีการ นำเสนอผลงานร่วมแลกเปลี่ยนและแสดงผลงานโครงการนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ ระหว่างผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี โดยนำเครื่องมือวิศวกรรมสังคม M.I.C. Model เข้ามาขับเคลื่อน หัวใจสำคัญของเครื่องมือ “M.I.C. Model” คือ เลือกปรับปรุง (Modify) ยกระดับ (Improve) หรือสร้างเพิ่ม (Create) กระบวนการใดๆ ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มผลลัพธ์ที่มีคุณค่า “ชวนเพื่อนจูงมือน้อง ขอร้องพี่” พร้อมเป็นโมเดลต้นแบบด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากเศษดอกไม้ที่เหลือทิ้งจากการสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์

สรุป

“บุษงาบุญพา : การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากดอกกุหลาบเหลือทิ้งโดยใช้ทักษะวิศวกรรมสังคมเป็นฐานของชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี” ประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ เกิดจากความเชื่อ พลังศรัทธา และพลังชุมชนในการขับเคลื่อนกิจกรรม จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่พร้อมจะสร้างมิติใหม่ของการพัฒนาศาสนสถาน โดยอาศัยสิ่งที่มีอยู่ให้กลายเป็นสินค้าที่มีมูลค่า Soft power พลังที่สร้างจากแนวคิดและนวัตกรรมที่มีอยู่ในชุมชน การ

แก้ไขปัญหาร่วมกัน พัฒนาต่อยอด และสร้างโมเดลที่พร้อมจะเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่วัดและชุมชนอื่นๆ นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาจากเศษดอกไม้ที่เหลือทิ้งต่อไป นักศึกษาชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เกิดการเรียนรู้การนำทักษะนักวิศวกรรมสังคมและเครื่องมือทั้ง 5 เครื่องมือเข้าไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทในพื้นที่และชุมชน และสามารถนำเอาองค์ความรู้มาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมในการแก้ไขปัญหาพื้นที่ร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนโยบาย

1. หน่วยงานรัฐในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวคิด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากการนำเศษดอกกุหลาบเหลือทิ้ง แพลสภาพเป็นบุหงา สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัดและชุมชนอื่นได้ เช่น มีการจัดอบรม ให้ความรู้ และทักษะการแปรรูป และออกแบบให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์นั้นๆ
2. ส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดการทำบุหงา จากเศษดอกไม้ รวมไปถึงผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้คนในชุมชนมีอาชีพเสริม และสร้างความตระหนักรู้ด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษดอกกุหลาบเหลือทิ้งจากการสักการบูชา ที่สำคัญคือ การทำทักษะวิศวกรรมสังคมของนักศึกษา LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมในเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญให้นักศึกษาได้นำไปใช้ในการเรียนรู้ได้จริงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนปฏิบัติออกมาเป็นรูปธรรม

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการบุหงาบุหงา ได้รับงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมจากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอธมน.) เพื่อให้นักศึกษา ชมรม LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ได้ทำกิจกรรมดีๆ เพื่อชุมชนในท้องถิ่นของตน และขอขอบพระคุณ หนังสือคู่มือพัฒนานักศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ ดร.นงรัตน์ อีสโร คู่มือในการนำทักษะวิศวกรรมสังคมมาใช้กับชุมชนได้อย่างเหมาะสมและตรงประเด็น ขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีดี สายสี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา พี่ๆเจ้าหน้าที่กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ตลอดจนชุมชนวันศรีล้อม คณะกรรมการวัดศรีล้อมทุกท่านที่เมตตาสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา LPRU สืบสานปณิธานงานของพ่อ และให้ความอนุเคราะห์เอื้อเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมด้วยดีเสมอมา

แหล่งอ้างอิง

- นงรัตน์ อีสโร. (2564). *คู่มือพัฒนานักศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ แบบฝึก Soft Skills* จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ฉบับร่วมมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด.
- มูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์อีดี(2565). *กระบวนการพัฒนา Soft Skills (ทักษะวิศวกรรมสังคม) มหาวิทยาลัยราชภัฏ*. ผ่านระบบออนไลน์ [<https://www.trueplookpanya.com/>]. 1 เมษายน 2567.
- สุภาพิชญ์ ธิระวัฒน์. (2565). *ร้อยเรื่องเมืองไทย*. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักวิชาการ สถาบันวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา.วันที่ออกอากาศ : 2565-05.